

Bài 1

KHÁI QUÁT VỀ BỆNH NGUYÊN BỆNH SINH

Chuẩn đầu ra

1. Phân tích khái niệm về bệnh qua các thời kỳ.
2. Giải thích vai trò của bệnh nguyên trong quá trình bệnh sinh.
3. Mô tả diễn biến của quá trình bệnh sinh.

Nội dung

1. Bệnh
2. Bệnh nguyên
3. Bệnh sinh

SV nghiên cứu tài liệu từ tr.7-19 trả lời 3 câu hỏi:

1. Bệnh là gì?/Thế nào được gọi là bệnh?

- Quan niệm trước đây
- Quan niệm ngày nay

2. Bệnh nguyên là gì?

- Quan niệm trước đây
- Quan niệm ngày nay

3. Bệnh sinh là gì?

- Vai trò của bệnh nguyên đối với quá trình bệnh
- Vai trò của cơ thể đối với quá trình bệnh

1. Khái niệm về bệnh

Quan niệm trước đây

- **Thời kỳ nguyên thủy:** trừng phạt của trời, đất, thần linh, ma quỷ
- **Thời kỳ văn minh cổ đại:**
  - Thời kỳ cổ Trung Hoa: thuyết âm dương – mất cân bằng âm dương
  - Thời kỳ cổ Hy Lạp, La mã, Ai Cập, Ấn Độ
  - Đất – Khí- Lửa-Nước; **Hypocrate:** 4 loại dịch: đỏ, nhày, đen và vàng.
  - Sống được nhờ khí, đã sử dụng một số loại thuốc chữa bệnh

- Thời kỳ Trung cổ:

- Tôn giáo và phong kiến, bệnh huyền bí, thuyết luân hồi,
- Nghệ thuật chẩn đoán của Hypocrate bị lãng quên,
- Bệnh là do đấng tối cao trừng phạt,
- Cơ thể người có 2 phần xác và hồn

- **Thế kỷ 16-17 và 18-19:** khái niệm về bệnh có cơ sở khoa học.
  - Thuyết cơ học của Decrate: cơ thể người như bộ máy, bệnh là khi bộ máy bị hỏng.
  - Thuyết hóa học của Silvius: nghiên cứu dịch một số cơ quan – bệnh là do rối loạn hóa học trong cơ thể.
  - TK 18-19: y học phát triển: ngành sinh lý, sinh hóa, giải phẫu,... – nhiều thuyết về bệnh: sinh hóa, vận động, thể dịch, thần kinh,...

Quan niệm hiện nay: “*Bệnh là tình trạng tổn thương hoặc rối loạn về cấu trúc và chức năng, dẫn tới mất cân bằng nội môi và giảm khả năng thích nghi với ngoại cảnh*”

- **Tính chất:**
  - Là một cân bằng mới kém bền vững
  - Làm giảm khả năng thích nghi
  - Giảm khả năng lao động

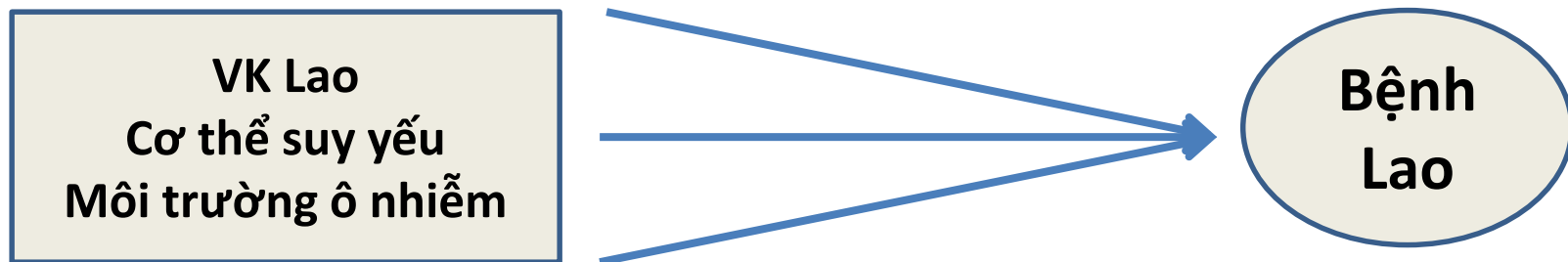
2. Khái niệm bệnh nguyên (1)

Trước đây:

- Thuyết nguyên nhân đơn thuần
- Thuyết điều kiện gây bệnh
- Thuyết thể trạng

2. Khái niệm bệnh nguyên hiện nay (2)

- **Bệnh nguyên:** là nguyên nhân để có thể gây ra bệnh, không thể tách rời các yếu tố.

- **Tính chất:** mỗi bệnh (hậu quả) đều có NN. Tuy nhiên có NN **không phải bao giờ** cũng có hậu quả. Một NN có thể gây ra nhiều hậu quả và một hậu quả có thể có nhiều NN gây ra.

3. Khái niệm bệnh sinh

- Là quy luật phát sinh, phát triển và kết thúc của bệnh
- Mối quan hệ bệnh nguyên và bệnh sinh:
  - Bệnh nguyên có trước
  - Bệnh nguyên quyết định bệnh sinh
  - Bệnh nguyên có thể tồn tại trong suốt quá trình bệnh sinh

4. Diễn biến của quá trình bệnh sinh

Các thời kỳ của bệnh sinh:

- Ủ bệnh
- Khởi phát,
- Toàn phát,
- Khỏi,
- Tái phát,
- Tử vong

Câu hỏi lượng giá

1. Bệnh là gì? 3 đặc điểm của bệnh?
2. Bệnh nguyên là gì? Bệnh sinh là gì?
3. Phân tích các yếu tố bệnh nguyên chi phối quá trình bệnh sinh.
4. Vai trò của cơ thể đối với quá trình bệnh sinh?
5. Ảnh hưởng qua lại giữa toàn thân và tại chỗ trong quá trình diễn biến của bệnh?
6. Phân tích các giai đoạn của quá trình bệnh sinh.

CÂU HỎI/BÌNH LUẬN?